Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 13. septembra 2017*

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Štátna pomoc – Rozhodnutie 2011/678/EÚ – Štátna pomoc poskytnutá na financovanie testov na skríning prenosných spongiformných encefalopatií (TSE) hovädzieho dobytka – Pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom – Povinnosť vymáhania – Nevykonanie“

Vo veci C-591/14,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 108 ods. 2 druhého pododseku ZFEÚ, podaná 19. decembra 2014,

Európska komisia, v zastúpení: J.-F. Brakeland, B. Stromsky, S. Noë a H. van Vliet, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Belgickému kráľovstvu, v zastúpení: C. Pochet, L. Van den Broeck a J.-C. Halleux, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci L. Van den Hende a J. Charles, avocats,

žalovanému,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory T. von Danwitz, sudcovia E. Juhász (spravodajca), C. Vajda, K. Jürimäe a C. Lycourgos,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: V. Giacobbo-Peyronnel, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. decembra 2016,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. marca 2017,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

1 Európska komisia sa svojou žalobou domáha, aby Súdny dvor určil, že Belgické kráľovstvo si tým, že v stanovených lehotách neprijalo všetky opatrenia potrebné na to, aby od príjemcov vymohlo štátnu pomoc, ktorá bola na základe článku 1 ods. 3 a 4 rozhodnutia Komisie 2011/678/EÚ z 27. júla 2011 týkajúceho sa štátnej pomoci, ktorú poskytlo Belgicko na financovanie skríningu prenosných spongiformných encefalopatií (TSE) hovädzieho dobytka [štátna pomoc C 44/08 (ex NN 45/04)] (Ú. v. EÚ L 274, 2011, s. 36, ďalej len „sporné rozhodnutie“), vyhlásená za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, a tým, že v stanovenej lehote Komisiu neinformovala o prijatých opatreniach na účely dosiahnutia súladu s týmto rozhodnutím, nesplnilo svoje povinnosti podľa článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ a článkov 2 až 4 uvedeného rozhodnutia.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 659/1999

2 Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) vo svojom článku 14, nazvanom „Vymáhanie pomoci“, stanovuje:

„1. Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, [V prípade záporného rozhodnutia týkajúceho sa protiprávnej pomoci – *neoficiálny preklad*] Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu (ďalej sa označuje len ako ‚rozhodnutie o vymáhaní‘). Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva [Únie].

2. Pomoc, ktorá sa má vymáhať podľa rozhodnutia o vymáhaní, bude zahŕňať úrok s príslušnou sadzbou stanovenou Komisiou. Úrok bude splatný od dátumu, kedy protiprávna pomoc bola k dispozícii príjemcovi, do dátumu jej vymáhania.

3. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek nariadenie Súdneho dvora [Európskej únie] podľa článku [278 ZFEÚ], vymáhanie sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie. Na tento účel a v prípade konania na národných [vnútroštátnych – *neoficiálny preklad*] súdoch dané členské štáty podniknú všetky potrebné kroky, ktoré sú k dispozícii v ich príslušných právnych systémoch, vrátane predbežných opatrení, bez dopadu na [bez toho, aby bolo dotknuté – *neoficiálny preklad*] právo [Únie].“

Usmernenia o TSE

3 V roku 2002 Komisia Európskych spoločenstiev prijala usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci súvisiacej s testami na TSE, uhynutým dobytkom a odpadom z bitúnkov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 324, 2002, s. 2, ďalej len „usmernenia o TSE“). Body 23 až 25 týchto usmernení stanovujú:

„23. S cieľom podporiť prijatie opatrení na ochranu zdravia zvierat a ľudského zdravia Komisia rozhodla, že bude naďalej povoľovať štátnu pomoc pokrývajúcu až 100 % nákladov na testovanie TSE v súlade so zásadami uvedenými v bode 11.4 poľnohospodárskych usmernení.

24. Pokiaľ však ide o povinné testovanie BSE u hovädzieho dobytka porážaného na ľudskú spotrebu, celková priama a nepriama verejná podpora vrátane platieb Spoločenstva nesmie od 1. januára 2003 prekročiť 40 eur na jeden test. Testovacia povinnosť môže byť založená na právnych predpisoch Spoločenstva alebo na vnútroštátnych právnych predpisoch. Táto suma zodpovedá

celkovým nákladom testovania, ktoré zahŕňajú: testovaciu súpravu, odobratie, prepravu, testovanie, uskladnenie a zničenie vzorky. Túto sumu možno v budúcnosti znížiť, ak sa znížia náklady viazané na testy.

25. Štátna pomoc na náklady testov TSE sa má vyplatiť prevádzkovateľovi, u ktorého sa majú odobrať vzorky na testy. S cieľom zjednodušiť správu takej štátnej pomoci je však možné pomoc vyplatiť laboratóriám za predpokladu, že možno preukázať, že plná suma štátnej pomoci sa postúpi prevádzkovateľovi. V každom prípade sa štátna pomoc, ktorú prevádzkovateľ, u ktorého sa majú odobrať vzorky na testy, dostane priamo alebo sprostredkovane, musí primerane premietnuť do nižších cien, ktoré účtuje tento prevádzkovateľ.“ [*neoficiálny preklad*]

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

4 Belgické kráľovstvo v rokoch 2001 až 2006 v plnom rozsahu alebo sčasti hradilo náklady skríningových testov na prenosné spongiformné encefalopatie hovädzieho dobytka (ďalej len „testy BSE“).

5 Pokiaľ ide o obdobie od 1. januára do 31. decembra 2001, náklady na testy BSE sa v plnom rozsahu financovali zo štátnej pokladnice.

6 Od 1. januára 2002 do 30. júna 2004 tieto testy predbežne financoval Bureau d’Intervention et de Restitution belge (Belgický úrad pre intervenciu a vymáhanie, BIRB), federálna inštitúcia s vlastnou právnou subjektivitou.

7 Od 1. júla do 30. novembra 2004 skríningové testy financovala Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (Federálna agentúra pre bezpečnosť potravinového reťazca, AFSCA), verejnoprávna inštitúcia s vlastnou právnou subjektivitou.

8 V nadväznosti na sťažnosti, ktoré jej boli doručené, Komisia zaslala 27. januára 2004 Belgickému kráľovstvu žiadosť o informácie týkajúcu sa opatrení na financovanie testov BSE. Belgické orgány na túto žiadosť odpovedali 6. februára a 14. mája 2004.

9 Listom z 23. januára 2004 Belgické kráľovstvo oznámilo Komisii opatrenie pomoci určené na pokrytie nákladov na skríning BSE u zvierat. Týmto opatrením sa plánovalo uskutočňovať predbežné financovanie nákladov na testy BSE, ktorých suma mala byť následne uhradená prostredníctvom poplatkov nedaňového charakteru. Podľa vysvetlení, ktoré uviedlo Belgické kráľovstvo, predstavoval oznámený mechanizmus financovania len pozmenenú verziu návrhu kráľovského výnosu, ktorý Komisia schválila v roku 2001, avšak následne nebol vykonaný. Keďže oznámené opatrenie už bolo vykonané, bolo zapísané do registra neoznámenej pomoci pod číslom NN 45/04.

10 Belgické orgány 16. septembra 2004 informovali o novom návrhu kráľovského výnosu, ktorý bol neskôr vydaný ako kráľovský výnos z 15. októbra 2004 o financovaní skríningu prenosných spongiformných encefalopatií zvierat (*Moniteur belge* z 8. novembra 2004, s. 75290). Tento výnos zaviedol systém poplatku vo výške 10,70 eura za jeden kus hovädzieho dobytka odvedeného na bitúnok.

11 Komisia informovala Belgické kráľovstvo listom z 26. novembra 2008 o svojom rozhodnutí začať konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

12 V odôvodnení 121 sporného rozhodnutia Komisia konštatovala, že najvyššia povolená suma pomoci v rámci financovania testov BSE, stanovená usmerneniach o TSE na 40 eur na jeden test, bola zo strany Belgického kráľovstva medzi 1. januárom 2003 a 30. júnom 2004 presiahnutá. Komisia spresnila, že suma pomoci, ktorá presiahla uvedenú najvyššiu povolenú sumu, bola stanovená na 6 619 810,74 eura.

13 V odôvodnení 92 tohto rozhodnutia Komisia uviedla, že „opatrenia financované zo štátnych zdrojov, vrátane príspevkov, selektívne zvýhodňujú poľnohospodárov, bitúnky a ostatné subjekty, ktoré spracúvajú, manipulujú s nimi, predávajú alebo uvádzajú na trh výrobky pochádzajúce z hovädzieho dobytka a podliehajúce povinným testom BSE podľa právnej úpravy platnej v danom období, čím znižujú náklady uvedených prijímateľov. Tieto výhody nie sú poskytované prostredníctvom priamych platieb, ale prevzatím nákladov na testy BSE prostredníctvom verejných orgánov, ktoré uhrádzajú náklady testov priamo laboratóriám, ktoré ich vykonávajú na žiadosť bitúnkov a náklady fakturujú agentúre AFSCA“.

14 Komisia v bodoch 99 a 100 sporného rozhodnutia, uviedla, že financovanie testov BSE prostredníctvom príspevkov predstavuje výhodu financovanú prostredníctvom štátnych zdrojov v prospech poľnohospodárov, bitúnkov a ostatných subjektov, ktoré spracúvajú, nakladajú s nimi, predávajú, alebo uvádzajú na trh výrobky pochádzajúce z hovädzieho dobytka a podliehajúce povinným testom BSE podľa účinnej právnej úpravy, a že táto pomoc spadá pod článok 107 ods. 1 ZFEÚ. Po tom, ako táto inštitúcia uviedla, že Belgické kráľovstvo jej túto pomoc neoznámilo, konštatovala protiprávnosť uvedenej pomoci.

15 V odôvodneniach 126 až 128 sporného rozhodnutia Komisia vo vzťahu k pomoci vrátenej od 1. januára 2003 do 30. júna 2004 preskúmala systém vymáhania tejto pomoci prostredníctvom príspevkov vyberaných na financovanie AFSCA navrhnutý Belgickým kráľovstvom, ktoré ako dôvod využitia takéhoto systému vo všeobecnosti uviedlo praktické ťažkosti s individuálnym vymožením tejto pomoci.

16 Komisia v bode 129 sporného rozhodnutia zdôraznila, že systém vymáhania pomoci zavedený Belgickým kráľovstvom nie je v súlade s požiadavkami týkajúcimi sa vymáhania protiprávnej štátnej pomoci a je nezlučiteľný s vnútorným trhom, keďže v rozpore s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora nezaväzuje skutočného príjemcu tejto pomoci, aby vrátil výhodu, ktorú získal na trhu vo vzťahu k svojej konkurencii.

17 Na základe vyššie uvedených skutočností Komisia sporným rozhodnutím, oznámeným Belgickému kráľovstvu 28. júla 2011, rozhodla takto:

„*Článok 1*

1. Opatrenia financované z poplatkov nepredstavujú pomoc.

2. Financovanie testov BSE zo štátnych zdrojov predstavuje štátnu pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom v prospech poľnohospodárov, bitúnkov a ostatných subjektov, ktoré spracúvajú, manipulujú s nimi, predávajú alebo uvádzajú na trh výrobky pochádzajúce z hovädzieho dobytka a podliehajúce povinným testom BSE, v období medzi 1. januárom 2001 a 31. decembrom 2002 a medzi 1. júlom 2004 a 31. decembrom 2005.

3. Financovanie testov BSE zo štátnych zdrojov v období od 1. januára 2003 do 30. júna 2004 predstavuje štátnu pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom v prospech poľnohospodárov, bitúnkov a ostatných subjektov, ktoré spracúvajú, manipulujú s nimi, predávajú alebo uvádzajú na trh výrobky pochádzajúce z hovädzieho dobytka a podliehajúce povinným testom BSE, pre sumy do 40 eur na jeden test. Sumy prekračujúce 40 eur na jeden test nie sú zlučiteľné s vnútorným trhom a musia sa vrátiť, s výnimkou pomoci poskytnutej na špecifické projekty, ktoré v čase poskytnutia danej pomoci spĺňali všetky podmienky stanovené v uplatniteľnom nariadení *de minimis*.

4. Belgicko poskytlo v období medzi 1. januárom 2001 a 30. júnom 2004 pomoc na financovanie testov BSE protiprávne v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.“

Článok 2

1. Belgicko prijme potrebné opatrenia, aby od prijímateľov vymohlo vrátenie protiprávnej a nezlučiteľnej pomoci podľa článku 1 ods. 3 a 4.

2. Pomoc, ktorú je potrebné získať späť, zahŕňa úroky počítané od dátumu poskytnutia pomoci príjemcovi až do dátumu vrátenia pomoci.

3. Úrok sa vypočíta ako zložený úrok v súlade s kapitolou V nariadenia [Komisie] ES č. 794/2004 [z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 659/1999 (Ú. v. ES L 140, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/004, s. 3)].

4. Vrátenie pomoci sa vykoná bezodkladne a podľa vnútroštátnych právnych predpisov pod podmienkou, že umožňujú okamžitý a účinný výkon tohto rozhodnutia.

Článok 3

Vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 ods. 3 a 4 bude okamžité a účinné.

Belgicko zabezpečí, aby sa toto rozhodnutie vykonalo do štyroch mesiacov od dátumu jeho oznámenia.

Článok 4

1. Belgicko do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia predloží Komisii tieto informácie:

a) zoznam príjemcov, ktorým bola poskytnutá pomoc uvedená v článku 1 ods. 3 a 4, a celkovú výšku pomoci poskytnutej každému z týchto príjemcov;

b) celkovú sumu (istina a úroky), ktorá sa má vymôcť od príjemcov;

c) podrobný opis opatrení, ktoré už boli prijaté alebo sa plánujú prijať na vykonanie tohto rozhodnutia;

d) dokumenty, ktoré dokazujú, že príjemcom bolo nariadené pomoc vrátiť.

2. Belgicko Komisiu informuje o pokroku dosiahnutom na základe vnútroštátnych opatrení prijatých na vykonanie tohto rozhodnutia a to až do vrátenia pomoci uvedenej v článku 1 ods. 3 a 4.

3. Po uplynutí obdobia dvoch mesiacov uvedeného v odseku 1 Belgicko predloží Komisii na požiadanie správu o opatreniach, ktoré sa už prijali a ktoré sa plánujú prijať na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím. Táto správa bude tiež obsahovať podrobné informácie o výške pomoci a úrokov, ktoré už boli vymožené od príjemcov.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Belgickému kráľovstvu.“

Konanie pred podaním žaloby

18 Dňa 27. septembra 2011 Belgické kráľovstvo oznámilo Komisii svoj nesúhlas so sporným rozhodnutím.

19 V tejto súvislosti najprv uviedlo, že trvá na tom, že financovanie nákladov testov BSE zo strany štátu nepredstavuje štátnu pomoc, keďže „neexistuje žiadne pravidlo práva Únie, ktoré by členským štátom ukladalo, aby úplne alebo čiastočne vymohli od hospodárskych subjektov, a osobitne od tých, ktoré sú činné v poľnohospodárskom sektore, náklady na testy BSE“. Belgické kráľovstvo ďalej zdôraznilo dôležitosť vyšetrovania, ktoré v tom čase vykonávali orgány hospodárskej súťaže vo veci podozrenia z protisúťažných praktík medzi laboratóriami v súvislosti s testami BSE.

20 Pokiaľ ide o vykonanie sporného rozhodnutia, Belgické kráľovstvo uviedlo, že vzhľadom na veľký okruh osôb, ktorých sa týka článok 1 sporného rozhodnutia ako príjemcov protiprávnej štátnej pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom, konkrétne poľnohospodárov, bitúnky a ostatné subjekty, ktoré spracúvajú, manipulujú s nimi, predávajú alebo uvádzajú na trh výrobky pochádzajúce z hovädzieho dobytka a podliehajúce povinným testom BSE, je nemožné „opätovne zistiť objektívnu spojitosť medzi zvieraťom pôvodne testovaným na [BSE] a príjemcami vo všetkých štádiách až po predaj konečného výrobku“.

21 Napokon Belgické kráľovstvo uviedlo, že by v každom prípade postačovalo celkovú sumu uvedenej pomoci rozdeliť na rovnaké časti medzi šesť dotknutých sektoroch (poľnohospodári, obchodníci so živými zvieratami, bitúnky, výroba a spracovanie, veľkoobchod, maloobchod) a následne túto sumu vydeliť počtom hospodárskych subjektov pôsobiacich v každej kategórii, čím by došlo ku konštatovaniu, že vzhľadom na uplatnenie pravidla *de minimis* nie je potrebné pomoc vymáhať.

22 Dňa 18. júla 2012 Komisia oznámila Belgickému kráľovstvu, že príjemcom pomoci „je prevádzkovateľ, ktorý podlieha povinnosti vykonať test BSE a ktorému bitúnok fakturuje poplatok za náklady na testy BSE“, pričom tento členský štát má „preveriť, či individuálni príjemcovia služby spočívajúcej v teste BSE, ktorý bol vykonaný na ich hovädzom dobytku, boli v dotknutom období príjemcami nezlučiteľnej pomoci ([to znamená] prevyšujúcej 40 eur), ktorá presahuje *de minimis*“. V tejto súvislosti Komisia navrhla metódu výpočtu spočívajúcu v tom, že za predpokladu, že nebola poskytnutá iná pomoc, sa suma *de minimis* vydelí sumou presahujúcou hranicu 40 eur za vykonaný test, čím sa získa počet testov BSE na prevádzkovateľa, nad rámec ktorého pomoc presahuje povolenú hornú hranicu.

23 Po viacerých výmenách písomností týkajúcich sa najmä metódy výpočtu na stanovenie súm pomoci, ktoré sa majú vymáhať, sa Komisia presvedčená o tom, že Belgické kráľovstvo neprijalo potrebné opatrenia na vykonanie sporného rozhodnutia rozhodla podať túto žalobu z 19. decembra 2014.

24 Po podaní tejto žaloby Všeobecný súd Európskej únie rozsudkom z 25. marca 2015, Belgicko/Komisia (T-538/11, EU:T:2015:188), zamietol žalobu o neplatnosť, ktorú už predtým podalo Belgické kráľovstvo proti spornému rozhodnutiu. Rozsudkom z 30. júna 2016, Belgicko/Komisia (C-270/15 P, EU:C:2016:489), Súdny dvor zamietol odvolanie podané Belgickým kráľovstvom proti uvedenému rozsudku Všeobecného súdu.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

25 Komisia uvádza, že v lehote štyroch mesiacov po oznámení sporného rozhodnutia, teda najneskôr do 28. novembra 2011, nedošlo k žiadnemu vymáhaniu dotknutej pomoci, pričom Belgické kráľovstvo nepredložilo žiaden dôkaz o tom, že by sa nachádzalo v situácii absolútnej nemožnosti vykonať toto rozhodnutie.

26 Komisia v tejto súvislosti tvrdí, že na rozdiel od toho, čo uvádza Belgické kráľovstvo, sporné rozhodnutie umožňuje identifikovať príjemcov protiprávnej pomoci, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom. Toto rozhodnutie sa totiž netýka poľnohospodárov, bitúnkov a ostatných subjektov, ktoré

spracúvajú, manipulujú s nimi, predávajú alebo uvádzajú na trh výrobky pochádzajúce z hovädzieho dobytka vo všeobecnosti, ale v rámci týchto osôb špecifikuje, že príjemcami tejto pomoci sú tie osoby, ktoré sú povinné vykonať test BSE a ktorým výhoda z uvedenej pomoci umožňuje znížiť ich prevádzkové náklady.

27 Skutoční príjemcovia protiprávnej pomoci, ktorá je nezlučiteľná so spoločným trhom, boli teda vo väčšine prípadov a s výnimkou osobitných prípadov, primárni výrobcovia, pričom v závislosti od osobitných okolností jednotlivých prípadov nimi mohli byť aj bitúnok, subjekt, ktorý zviera spracoval alebo s ním manipuloval, alebo subjekt, ktorý predával alebo uvádzal na trh výrobky pochádzajúce z hovädzieho dobytka.

28 Táto inštitúcia dodáva, že nepretržite počas celej výmeny listov s Belgickým kráľovstvom navrhovala praktické a uskutočniteľné metódy vykonania sporného rozhodnutia, a že v rozpore s tvrdeniami tohto štátu svoje stanovisko, pokiaľ ide o osoby, ktoré je potrebné považovať za príjemcov pomoci vyhlásenej za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, nikdy nemenila.

29 Zdôrazňuje, že Belgické kráľovstvo nemôže na svoju obranu odkazovať na nariadenia *de minimis*, keďže neidentifikovalo individuálnych príjemcov pomoci, v dôsledku čoho nemôže preukázať ani to, že súčet tejto pomoci skutočne nepresiahol strop povolený uvedenými nariadeniami, a ani to, že všetky ostatné podmienky stanovené týmito nariadeniami boli dodržané.

30 Komisia dodáva, že Belgické kráľovstvo sa chybne odvoláva na absolútnu nemožnosť vykonať sporné rozhodnutie, a neoprávnene tvrdí, že počas celého konania preukázalo vysokú lojálnosť, zatiaľ čo tento štát neprestajne odporuje vykonaniu sporného rozhodnutia prostredníctvom argumentácie, ktorá je namierená proti nemu.

31 Belgické kráľovstvo vo svojom vyjadrení k žalobe v prvom rade tvrdí, že financovanie testov BSE nemožno považovať za štátnu pomoc, keďže povinnosť vykonať tieto testy vyplýva z ochrany verejného zdravia, a preto ich v zásade nemožno považovať za náklady, ktoré zvyčajne zaťažujú rozpočet podniku.

32 V druhom rade potvrdzuje, že existuje rozumná miera istoty v tom, že nedošlo k prekročeniu prahov *de minimis*, takže nedošlo ani k žiadnemu nesplneniu povinností vyplývajúcich zo sporného rozhodnutia. V tejto súvislosti uvedený členský štát uvádza, že keďže BSE predstavuje ochorenie ovplyvňujúce celý potravinový reťazec, od úrovne výroby po úroveň predaja konečného výrobku, je nemožné stanoviť objektívnu súvislosť medzi testovaným zvieraťom a rôznymi príjemcami na všetkých úrovniach výrobného procesu a predaja konečného výrobku. To predstavuje dôvod, pre ktorý tento členský štát vždy tvrdil, v súlade so sporným rozhodnutím, najmä s jeho odôvodnením 92, že náklady testov BSE by sa mali premietnuť na šesť sektorov súvisiacich s hovädzím mäsom, a to o to viac, že ak by sa pomoc, ktorá sa má vymáhať, rozdelila medzi tieto sektory rovnakým dielom, priemerná suma výhody na jednotlivého príjemcu a sektor by bola zjavne pod prahmi *de minimis*, takže by bolo neprimerané vyžadovať od členského štátu splnenie mimoriadne ťažkých úloh, ktoré sú zjavne zbytočné.

33 Belgické kráľovstvo dodáva, že v každom prípade zistiť, či boli prahy *de minimis* prekročené v prípade každého z príjemcov pomoci, by bolo možné len vtedy, ak by sporné rozhodnutie týchto príjemcov skutočne identifikovalo, čo sa v danom prípade nestalo.

34 V tejto súvislosti poukazuje na existenciu nezrovnalostí v spornom rozhodnutí, ktoré neumožňovali zistiť, či sa má vymáhanie protiprávnej a nezlučiteľnej pomoci realizovať len od vlastníka zvieraťa, alebo od všetkých ekonomických subjektov, ktoré sa vyskytujú v jednotlivých sektoroch určených v tomto rozhodnutí. Dôsledkom týchto nezrovnalostí je, že uvedené rozhodnutie je potrebné považovať buď za neexistujúce, alebo za také, ktoré nie je možné vykonať.

35 V tejto súvislosti tento členský štát tvrdí, že mu nemožno vytýkať, že s Komisiou lojálne nespolupracoval, keďže vykonanie sporného rozhodnutia bolo možné len prostredníctvom ním navrhnutej všeobecnej metódy, čo však neumožnila Komisia, ktorá neprestajne menila svoje vysvetlenia, pokiaľ ide o určenie protiprávnej pomoci, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

Posúdenie Súdnym dvorom

36 Na úvod je potrebné uviesť, v súlade s tým, čo uviedol generálny advokát v bode 55 svojich návrhov, že Belgické kráľovstvo nespochybňuje, že financovanie kvalifikované ako pomoc v súlade s článkom 1 ods. 3 a 4 sporného rozhodnutia nie je predmetom žiadneho opatrenia spočívajúceho vo vymáhaní pomoci, ani že informácie uvedené v článku 4 tohto rozhodnutia neboli Komisii oznámené v stanovených lehotách.

37 V dôsledku toho je potrebné preskúmať dôvody, ktoré Belgické kráľovstvo uvádza na svoju obranu ako odôvodnenie nevykonania tohto rozhodnutia.

38 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v oblasti štátnej pomoci s výnimkou prípadov, v ktorých je rozhodnutie o vymáhaní pomoci zrušené podľa článku 263 ZFEÚ, sú výlučnými dôvodmi obrany, ktoré môže členský štát uplatniť proti žalobe o nesplnenie povinnosti, ktorú podala Komisia na základe článku 108 ods. 2 ZFEÚ, dôvody založené na absolútnej nemožnosti vykonať rozhodnutie, ktoré mu je určené (pozri rozsudok z 9. júla 2015, Komisia/Francúzsko, C-63/14, EU:C:2015:458, bod 48 a citovanú judikatúru) a neexistencia rozhodnutia o vymáhaní, za predpokladu, že toto rozhodnutie obsahuje mimoriadne závažné a zjavné vady (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 10. októbra 2013, Komisia/Taliansko, C-353/12, neuverejnený, EU:C:2013:651, bod 43, a z 22. marca 2001, Komisia/Francúzsko, C-261/99, neuverejnený, EU:C:2001:179, bod 19).

39 Pokiaľ ide o tvrdenie založené na chybnej kvalifikácii financovania testov BSE ako štátnej pomoci, postačuje konštatovať, že toto tvrdenie v skutočnosti smeruje k opätovnému spochybneniu samotnej existencie štátnej pomoci, a v dôsledku toho platnosti sporného rozhodnutia, avšak bez toho, aby išlo až tak ďaleko, že by bola namietaná neexistencia tohto rozhodnutia. Preto uvedené tvrdenie možno uvádzať len v procesnom rámci sporu týkajúceho sa žaloby o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/Francúzsko, C-37/14, neuverejnený, EU:T:2015:90, bod 77 a citovanú judikatúru).

40 V každom prípade treba uviesť, že rovnaké tvrdenie už bolo preskúmané a zamietnuté v bodoch 79 až 81 rozsudku z 25. marca 2015, Belgicko/Komisia (T-538/11, EU:T:2015:188), ktorým Všeobecný súd zamietol žalobu o neplatnosť sporného rozhodnutia, ktorú podalo Belgické kráľovstvo, pričom tento rozsudok potvrdil Súdny dvor vo svojom rozsudku z 30. júna 2016, Belgicko/Komisia (C-270/15 P, EU:C:2016:489).

41 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že tvrdenie založené na chybnej kvalifikácii financovania testov BSE ako štátnej pomoci je neprípustné.

42 Pokiaľ ide o tvrdenie Belgického kráľovstva, že sporné rozhodnutie je potrebné považovať za neexistujúce, ktoré uvádza v tom prípade, že by dotknutú pomoc bolo potrebné vymáhať výlučne od poľnohospodárov, je potrebné uviesť, že toto rozhodnutie tak vo svojich odôvodneniach 90, 92 a 99, ako aj vo svojom článku 1 ods. 3 určuje ako príjemcov pomoci tie subjekty, na ktoré sa vzťahovala povinnosť vykonať povinný test BSE.

43 Z toho vyplýva, že aj keď sporné rozhodnutie neidentifikuje príjemcov podrobnejšie podľa určeného sektora alebo podľa iných objektívnych charakteristík, ako sú tie, ktoré sú uvedené v predchádzajúcom bode, napriek tomu umožňovalo určiť príjemcov protiprávnej pomoci, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom, a to bez toho, že by títo príjemcovia boli obmedzení len na poľnohospodárov. V dôsledku toho toto rozhodnutie nemožno považovať za neexistujúce.

44 Pokiaľ ide o ťažkosti spojené s identifikáciou skutočných príjemcov dotknutej pomoci, na ktoré sa poukazuje v tom prípade, ak by sa povinnosť vymáhať túto pomoc neobmedzovala na poľnohospodárov, je potrebné uviesť, že obava pred vnútornými ťažkosťami, hoci aj neprekonateľnými, týkajúcimi sa najmä overenia situácie každého dotknutého podniku v súvislosti s vymáhaním protiprávnej pomoci, alebo značného rozptylu režimu pomoci v rámci vnútroštátnej výrobnej siete, nemôže odôvodňovať to, aby tento členský štát nerešpektoval povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. apríla 2004, Komisia/Taliansko, C-99/02, EU:C:2004:207, body 22 a 23, ako aj citovanú judikatúru).

45 V prejednávanej veci však Belgické kráľovstvo nepreukázalo, že by preňho bolo v praxi nemožné identifikovať skutočných prijímateľov dotknutej pomoci. Mohlo napríklad osloviť laboratóriá alebo prevádzkovateľov na miestach, na ktorých boli odobraté vzorky na účely testov BSE ako subjekty uvedené v bode 25 usmernení o TSE, na účely určenia iných prevádzkovateľov, na ktorých bola uvedená pomoc prenesená.

46 Pokiaľ ide o tvrdenie založené na chýbajúcom prekročení prahov *de minimis*, je potrebné uviesť, že na účely určenia príjemcu štátnej pomoci je potrebné určiť podniky, ktoré ju skutočne použili (rozsudky z 3. júla 2003, Belgicko/Komisia, C-457/00, EU:C:2003:387, bod 55, ako aj z 21. decembra 2016, Komisia/Aer Lingus a Ryanair Designated Activity, C-164/15 P a C-165/15 P, EU:C:2016:990, bod 90 a citovaná judikatúra). Táto judikatúra vylučuje možnosť, aby bola suma pomoci, ktorá sa má vymáhať, vypočítaná prostredníctvom rozdelenia celkovej sumy pomoci rovným dielom medzi ekonomické sektory určené sporným rozhodnutím, ako to navrhuje Belgické kráľovstvo s cieľom preukázať neexistenciu prekročenia prahov *de minimis*.

47 Okrem toho, aj keď podľa judikatúry Súdneho dvora prislúcha Komisii, aby preukázala existenciu tvrdeného nesplnenia povinnosti vymáhania, a to tak, že Súdnemu dvoru predloží dôkazy potrebné na to, aby mohol overiť existenciu tohto nesplnenia povinnosti, bez toho, aby sa mohla odvolať na akúkoľvek domnienku, na druhej strane prislúcha dotknutému členskému štátu, ak bolo preukázané čiastočné alebo úplné nevymoženie dotknutej pomoci, aby uviedol odôvodnenie toho, prečo sa toto vymáhanie pri niektorých príjemcoch nevyžadovalo (rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/Francúzsko, C-37/14, EU:C:2015:90, bod 71). Belgická vláda však okrem metódy výpočtu, ktorá je v zmysle judikatúry citovanej v predchádzajúcom bode vylúčená, nepredložila žiadne presné a konkrétne údaje, ktoré by umožňovali dospieť k záveru, že v prípade dotknutých príjemcov boli prahy *de minimis* dodržané.

48 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba konštatovať, že Belgické kráľovstvo si tým, že neprijalo všetky opatrenia potrebné na to, aby od príjemcov vymohlo štátnu pomoc vyhlásenú za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom článkom 1 ods. 3 a 4 sporného rozhodnutia a neinformovalo Komisiu o opatreniach prijatých na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ a z článkov 2 až 4 uvedeného rozhodnutia.

O trovách

49 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Belgické kráľovstvo na náhradu trov konania a Belgické kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Belgické kráľovstvo si tým, že neprijalo všetky opatrenia potrebné na to, aby od príjemcov vymohlo štátnu pomoc, ktorá bola na základe článku 1 ods. 3 a 4 rozhodnutia Komisie 2011/678/EÚ z 27. júla 2011 týkajúceho sa štátnej pomoci, ktorú poskytlo Belgicko na financovanie skríningu prenosných spongiformných encefalopatií (TSE) hovädzieho dobytka [štátna pomoc C 44/08 (ex NN 45/04)], vyhlásená za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, a tým, že Európsku komisiu neinformovalo o prijatých opatreniach na účely dosiahnutia súladu s týmto rozhodnutím, nesplnilo svoje povinnosti podľa článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ a článkov 2 až 4 uvedeného rozhodnutia.**

2. **Belgické kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.**

Podpisy